

РЕШЕНИЕ

13.09.2022

КАРАР

№ 15

«Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары проекты хакында

«Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 30 апрелендәге 116-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль турында «Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренен гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федераль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 14 мартындагы 60-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары проектын (1 нче кушымта) гавами тыңлауларга чыгарырга.

2. Түбәндәгеләрне расларга:

- Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман

муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары проекты буенча гражданның тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче кушымта);

- Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар үткәрү тәртибе (3 нче кушымта).

3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советының түбәндәге составта карары проекты буенча тәкъдимнәрен исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеме төзәргә:

- 1) Камалетдинов И.Н. - төркем жетәкчесе;
- 2) Ардыханов И.А. - төркем әгъзасы;
- 3) Гыймаева А.К. - төркем әгъзасы;
- 4) Хәснетдинова Г.Н. - төркем әгъзасы;
- 5) Сафина Р.М. - төркем әгъзасы

4. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге» Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча халык алдында тыңлаулар уздырырга. 2022 елның 17 октябрәндә 14.00 сәгатәтә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советының утырышлар залында (Югары Чыршылы авылы, Ленин ур., 29а йорт).

5. Эш төркеменә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» карары проекты буенча тәкъдимнәрен өйрәнергә һәм гомумиләштерергә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары проекты буенча кәргән тәкъдимнәрен исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеменә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Югары Чыршылы авыл жирлеге
Советы рәисе

И.Н.Камалетдинов

РЕШЕНИЕ

КАРАР

№ _____

Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районының «Югары
Чыршылы авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 30 апрелендәге 116-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль турында «Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренен гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федераль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 14 мартындагы 60-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кушымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.

2. Әлеге карар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

3. Гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жибәрергә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Югары Чыршылы авыл жирлеге
Советы рәйсе

И.Н.Камалетдинов

«Югары Чыршылы авыл жирлеге»

муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр

7 статьяның 1 өлешендәге 9 пункттың «аларның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру» сүзләрен «жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру» сүзләренә алмаштырырга;

17 статьяның 10 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) Советның норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыруны, шул исәптән аны жирле үзидарә органының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру юлы белән яисә жирле үзидарә органының үз эшчәнлегенә турында мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат» челтәрендә (PRAVO.TATARSTAN.RU) яисә муниципаль берәмлек проектында «Дәүләт һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүмат белән тәмин итү турында» 2009 елның 9 февралендәге 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып танышуны күз алдында тотарга тиеш (алга таба әлегә статьяда - рәсми сайт), муниципаль берәмлек кешеләренә муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, үз искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәмин итә торган башка чаралар, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертәп, шул исәптән аларны рәсми сайтка урнаштыру юлы белән күрсәтү мөмкинлегенә.

Муниципаль берәмлек уставында һәм (яисә) Поселение Советының норматив хокукый актларында әлегә өлешендә беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, муниципаль берәмлек кешеләренә муниципаль хокукый акт проекты буенча үз искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәмин итү, шулай ук рәсми сайтының

мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану турындагы таләпләрне үтәп, гавами тыңлауларда муниципаль берәмлек халкының катнашуы өчен «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;

3. 17 статьяның 3 өлешендәге 3 пункттын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәртү мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмалары төзү турындагы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә»;

4. 18.1 статьяда:

3 өлешкә түбәндәге эчтәлеккә 10 пункт өстәргә:

«10) торак пункт территориясенә әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«4. Гражданнарның жыены жирлек башлыгы яисә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пункттында каралган гражданнарның жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин Сарман муниципаль районы чикләрендә жирлек составына керүче торак пункт территориясенә бер өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

5. түбәндәге эчтәлекле 21.1 статья өстәргә:

«21.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле эһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән уналты яшыкә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Тикшерү актында түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле эһәмияткә ия проблемаларны тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарның алдан исәпләве;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) планлаштырыла торган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм мөлкәт турында белешмәләр (яисә) әлегә проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның хезмәт катнашуы;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлегә акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) Поселение территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтү;

9) Жирлек Советы карарында каралган башка белешмәләр.

4. Башкарма комитетка кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән гражданнар территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, аның халык мәнфәгатләрәнә туры килүен билгеләү максатыннан каралырга тиеш.

Инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгы, шулай ук гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан инициатив проектны хуплау турында карар кабул итү. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советы карары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтижеләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Поселение халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имзалар кәгазьләрен тагалар.

5. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләренә, шулай ук проектның инициаторлары хакында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Үзләренең искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Сарман муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пункттында күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пунктының старостасы гражданнына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән алып 30 көн эчендә һичшиксез каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектны төзү һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тиешле максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) дәвам итәргә;

2) Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты түбәндәге очраklarның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенә федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирле бюджет чаралары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлеге статьяның 7 өлешендә 5 пункттында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дөүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә тиеш,

9. Инициатив проектларны күрсәтү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру тәртибе Жирлек Советының

(Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыенының) тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Жирлекнең башкарма комитетына берничә инициативалы проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, башкарма комитет жирлеге конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянең) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проектның инициаторлары, Жирлек территориясендә гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтле башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш.

Инициатив проектны гамэлгә ашыру йомгаклары турында Жирлек Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамэлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Сарман муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пунктының старостасы гражданнына житкерелергә мөмкин.».

6. 25 статьяның 5 пункттындагы 7 пунктчасының 3 абзацында «, акцияләр» сүзен төшереп калдырырга;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пункттын түбәндәге редакциядә бирергә:

«7) Россия Федерациясе гражданы яисә чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә бүтән документ булу;»;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пункттын түбәндәге редакциядә бирергә:

«8) Россия Федерациясе гражданы яисә чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы булу хокукы, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса;»;

9. 43 статьяда:

1 өлешнең 7 пункттындагы 3 абзацында «аларның үтәлешен тикшереп торуну гамэлгә ашыру» сүзләрен «жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль

контрольне гамәлгә ашыру, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү» сүзләренә алмаштырырга;

4.4. 12 өлешнең өченче абзацын түбәндәге редакциядә бирергә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Поселения территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торгызуны оештыра;»;

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

10. 44 статьяның 2 пунктындагы 2 пунктчада «(вәкиллекле) дәүләт хакимияте органында» сүзләрен «органга» сүзенә алмаштырырга;

11. Түбәндәге эчтәлекле 46.1 статья өстәргә:

«46.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягынан һәм башкача тәмин итү

1. Әлеге Уставның 21.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы булып, жирлекнең

тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алып, төзелә торган инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнгән торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчәрелә торган гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчәрелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе поселок Советы карары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар җыены карары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыяры һәм (яисә) хезмәт катнашуы рәвешендә дә тәмин ителергә мөмкин.».

58 статьяда:

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Башка муниципаль берәмлекләренң эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен яңа таләпләр билгели торган яисә муниципаль норматив хокукый актларда элек каралган мәжбүри таләпләрне үзгәртә торган муниципаль хокукый актлары проектлары, инвестиция эшчәнлегә субъектлары өчен бурычлар, жирле үзидарә органнары үткәрә торган җайга салу йогынтысын Татарстан Республикасы законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә бәяләнергә мөмкин, моңа түбәндәгеләр керми:»

б) 3 өлешнең 5 абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының җайга салу йогынтысын бәяләү эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары

өчен артык бурычлар, тыюлар һәм чикләүләр кертә торган яисә аларны кертүгә этәрә торган нигезләмәләрне, шулай ук эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектларының һәм жирле бюджетларның нигезләнмәгән чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында уздырыла»;

13. 70 статьяда:

7 өлешнең 2 абзацына түбәндәге эчтәлекле яңа абзац өстәргә:

«- Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;

өченче - жиденче абзацларны тиешенчә дүртенче - сигезенче абзацлар дип санарга;

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«10. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрақларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрақларда бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) йә чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) чыгымнарның максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, муниципаль Советның хокукый актында билгеләнгән очрақларда бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә

торган бюджетара трансфертлар күләме;

чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменен кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) чираттагы финанс елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменен кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган чыгымнарны исәпкә алмыйча) расланган (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган чыгымнарның гомуми күләменнән кимендә 5 проценты күләмендә); чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттан тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Поселение Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.».

14. 72 статьяның 1 өлешендә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенен өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

15. 80 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«2. Жирлек уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Жирлек Советы карары аларны дәүләт теркәвенә алганнан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм алар рәсми басылып чыкканнан соң әлеге Устав нигезендә, шулай ук әлеге Устав нигезендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм шулай ук Россия Юстиция министрлыгының «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» порталында (<http://pravo-минюст>) урнаштыру юлы белән үз көченә керә. Жирлек башлыгы муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органынан

«Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү турында Жирлек Уставы, муниципаль хокукый акт турында белешмәләр кертү хакында хәбәрнамә кәргән көннән алып жиде көн эчендә әлегә Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Поселение Советы карарын «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү хакында.»

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары проектына карата гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе һәм гражданнар аның буенча фикер алышуда катнашу

1. “Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының “Югары Чыршылы авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында” Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары проектына тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы, Югары Чыршылы авылы, Ленин ур., 29а йорт.

Тәкъдимнәр эш көннәрендә махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендларда халыкка житкерелгәннән соң 30 көн эчендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

2. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашу өчен заявклар түбәндәге адрес буенча бирелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы,

Югары Чыршылы ав., Ленин ур., 29а йорт, шәхсэн яки почта аша (конвертта "Устава турында фикер алышу")

Гаризалар гавами тыңлаулар үткөрү датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча эш көннәрендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

**Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге
Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының
«Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа
редакциядә кабул итү турында» карары проекты буенча гавами
тыңлаулар уздыру**

1. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары проекты буенча гавами тыңлаулар (алга таба - гавами тыңлаулар) Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Югары Чыршылы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 17 статьясы нигезендә уздырыла

2. Үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен гавами тыңлауларда катнашучылар булып жирлек халкы тора, алар гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырганнар.

Гавами тыңлауларда халык алдында чыгыш ясау хокукыннан башка шәһәрнең барлык кызыксынган кешеләре катнаша ала.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Гавами тыңлауларында рәислек итүче булып авыл жирлеге башлыгы тора.

Гавами тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул анда катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, ачык тыңлаулар үткәру тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне исәпкә алу өчен, рәис тәкъдима буенча, житәкче һәм секретариатның ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайлана.

8. Төп нотык белән Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы депутаты, ул Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлеге Советы карары белән вәкаләтле.

9. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашучылар гариза бирү вакытына бәйле рәвештә чиратлылык тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 5 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел.

Гавами катнашучылар чыгыш ясаганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүченең рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәргә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Гавами тыңлаулар уздыру тәртибендә катнашучылар бозылган очракта, рәис аларны утырыш залыннан алуны таләп итәргә хокуклы.

Чыгышлардан соң рәислек итүче, кирәк булганда, гавами тыңлаулар барышында әйтелгән тәкъдимнәрне, искәرمәләрне ачыклау өчен, ачык тыңлаулар секретариаты житәкчесенә сүз бирә ала.

16. гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлегә Советы рәисе имза сала һәм анда саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә эшче төркем тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә халыкка игълан ителергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин итү Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Югары Чыршылы авыл жирлегә Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.